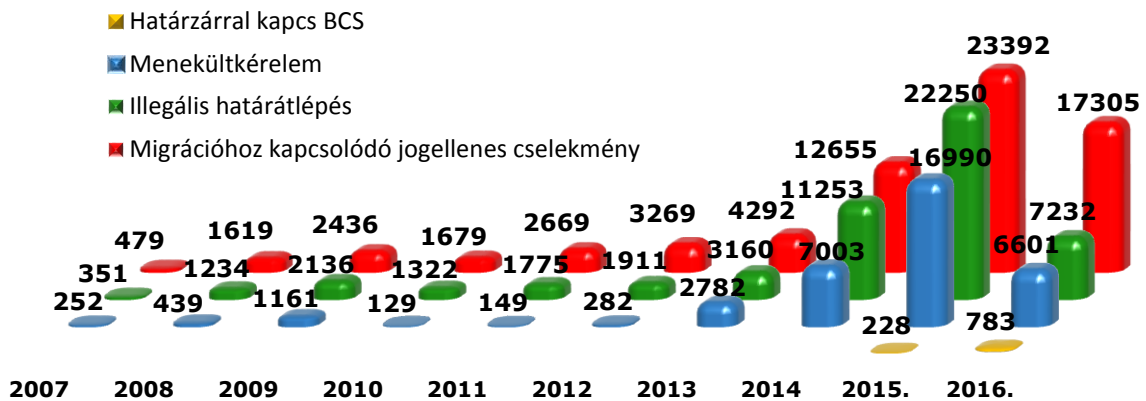

Dávid Károly

A Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság határrendészeti helyzete és a fiatal tisztekkel szembeni elvárások

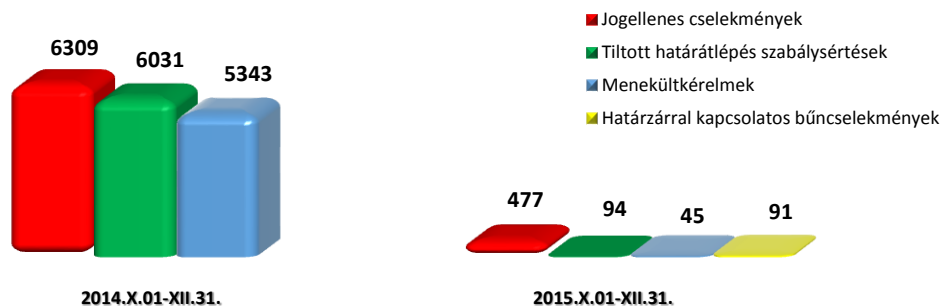
Határszakaszunkon, hazánk schengeni csatlakozása után évről-évre folyamatosan növekedett a migráció, a tiltott határátlépők száma. 2014-ben az ugrásszerű növekedés eredményeként annyi migráns ügyével foglalkoztunk, mint az azt megelőző 6 évben összesen.

2015-ben ez a nagyságrend megduplázódott és 2016-ban ki tudja mi történt volna, ha 2015-ben nem születnek meg azok az intézkedések, amelyek gyökeres fordulatot eredményeztek a migráció kezelésében.

A háromszintű védelem megteremtése (a megépült technikai védelem, vagyis Ideiglenes Biztonsági Határátlépési Zóna kiépítése, a jogi feltételrendszer kialakítása, valamint a megnövelt rendőri és megerősítő erők együttes alkalmazása) valóban új fejezetet nyitott a migráció kezelésében. 2014 szeptemberének 2. feléhez képest 2015. szeptember 15-étől a szerb-magyar államhatár teljes lezárása alapjaiban rendezte át a migráció útvonalát, a tiltott határátlépések száma drasztikusan lecsökkent, a migránsok elsősorban a Horvátországon keresztül vezető útvonalat választották.

A bevezetett intézkedések hatékonyságát jól mutatja, hogy 2015. év IV. negyedévében drasztikusan lecsökkent a migrációhoz kapcsolódó jogellenes cselekmények száma, határátlépéssel kapcsolatos bűncselekmények miatt csupán 91 fővel szemben indult büntetőeljárás.

Ebben az időszakban a klasszikus határőrizeti tevékenység kombinációja valósult meg az IBH menti demonstratív jelenléttel.

Az illegális migráció kezelése 2015-ben egy rendkívül összetett tevékenységet igényelt mind központi, területi, mind pedig a helyi szervek részéről egyaránt. A kirendeltségek adottságait, képességeit jelentősen meghaladó migránstömegek rendkívüli megoldásokat, központi intézkedéseket igényeltek. Csak 2 dolgot említek meg:

- 2015 februárjában 48 óra alatt Ideiglenes Meghallgató Központot hoztunk létre Kiskunhalason, ahol közel 38 ezer migránssal szemben folytattunk le idegenrendészeti eljárást és
- 2015 júniusában 24 óra alatt építettünk ki egy Ideiglenes Idegenrendészeti Előállító Pontot, közismertebb nevén Gyűjtőpontot, ahol június 27-étől szeptember 13-áig több mint 26 ezer migráns elhelyezéséről és ellátásáról gondoskodtunk.

Mindkettő a kirendeltségek tehermentesítésére, a Csongrád megyei rendkívüli helyzet megsegítésére jött létre és működött hónapokon keresztül.

2016 januárjában a 2015 utolsó negyedévére jellemző nyugalommal kezdtük az évet, februárban azonban már egy kisebb, márciusban már egy erőteljesebb emelkedés következett be. Az illegális migráció 2016 első negyedévében 2015 első 3 hónapjához képest ugyan 75%-os csökkenést mutatott, azonban az utolsó negyedévéhez képest ismét erőteljesen emelkedett határszakaszunkon. Az elkövetések helyei, időszakai és az államhatárt tiltott módon átlépő csoportok létszáma kiszámíthatatlanul, ciklikusan változott.

A zöldhatáron tiltott határátlépést elkövetők 28%-a vallotta magát afgán állampolgárnak. Új kategóriaként tűntek fel a marokkói (18%) és az algériai (10%) állampolgárok, de jelentős volt az irakiak aránya is (16%).

A területi megoszlást vizsgálva, az államhatár közelében elfogott tiltott határátlépők többsége, 62%-a Kelebia Határrendészeti Kirendeltség illetékességi területén jelent meg, míg 18%-kal a második legaktívabb kirendeltség Bácsalmás volt.

A mozgások egyre inkább nyugatra tolódtak, ezért egyre nagyobb létszámú megerősítésre volt szükségünk, melynek jelentős részét a Készenléti Rendőrség biztosította, de március második felében már más megyei rendőr-főkapitányságok állományából is érkeztek támogató erők a jelentkező határrendészeti feladatok végrehajtására.

A II. negyedévben, szinte hétről-hétre tovább növekedett a migránsok száma. Egyre nagyobb számban intézkedtünk afgán állampolgárokkal szemben, arányuk elérte az 52%-ot, de megnőtt a pakisztániak (13%) és a sírek aránya is, amely 11% volt.

Jellemzővé vált, hogy ugyanannak a csoportnak a belépését több esetben és több helyszínen is meg kellett akadályozni. A migránsok egyre gyakrabban jelentek meg Bácsbokod és Hercegszántó HRK illetékességi területén is, további megerősítő létszám alkalmazását szükségessé téve, gyakorlatilag már a megye teljes határszakaszán.

Ahogy a biztonsági határzár 2015-ben történő megépítése jelentős változást jelentett a menekültáradat megfékezésében, ugyanúgy gyökeres fordulatot hozott a migráció kezelésében a **2016. július 05-ei** jogszabályi változás, lehetőséget adva arra, hogy az államhatártól számított **8 km-es** távolságon belül feltartóztatott személyeket a tiltott határátlépés elkövetése miatti figyelmeztetésük és a menekült-kérelmi lehetőségükről való tájékoztatásuk után, a határzáron kialakított kapukon a tranzitzóna felé irányítsuk, ugyanakkor változatlanul biztosítva a Genfben aláírt **1951.** évi menekültügyi egyezményben foglalt szabályok betartását is.

A migrációs helyzet hatékonyabb kezelése, a jogszabályi változásokhoz igazodó határőrizeti rendszer eredményes működtetése érdekében országos rendőrfőkapitány úr **2016. június 30-tól** visszavonásig elrendelte a „Biztonságos Határ” elnevezésű műveletet.

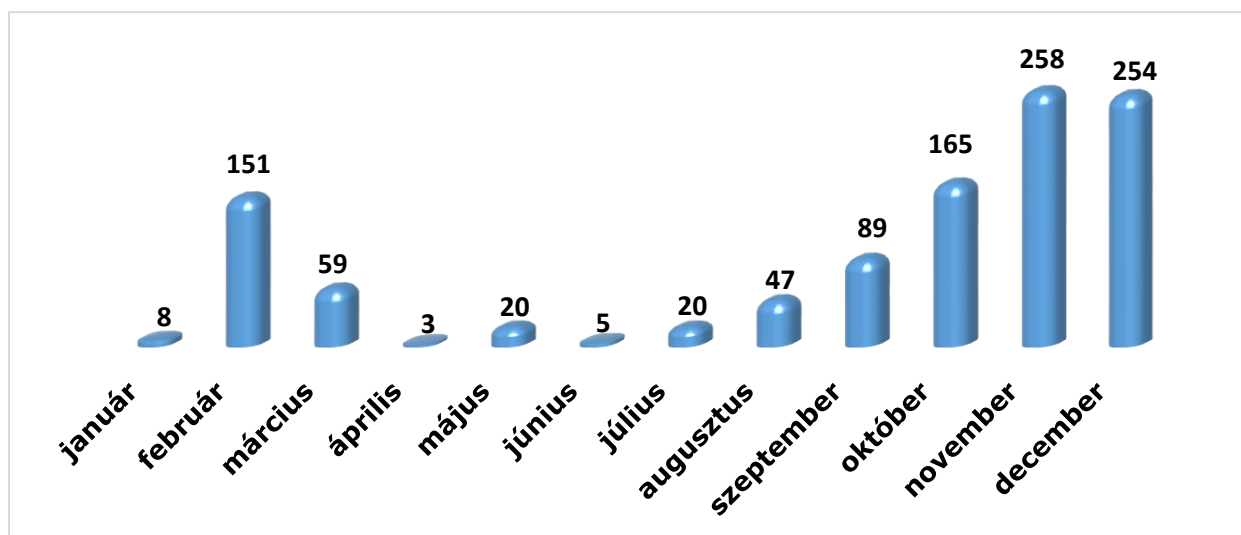
- Az **1. vonal** a megerősítő erőkkel az IBH vonalában, a **határrendészeti kirendeltségek szolgálatirányítóinak** vezetésével teljesíti feladatait. A **2. vonal** felépítése megyénk teljes határszakaszának szektorokra történő felosztásával jött létre, az államhatárral párhuzamosan, attól 200-3000 méter távolságban. A **3. vonal** a határrendészeti kirendeltségek illetékességi területének 8 km-es mélységéig tart. A legveszélyeztetettebb irányokban a Bűnügyi Igazgatóságunk és rendőrkapitányságaink bűnügyi állományából, augusztustól más megyékből érkező

bűnügyi megerősítő erők alkalmazásával is, a mélységi területeken bűnügyi portyaszolgálatot is szervezünk.

- A három vonalban 10 rendőri egység és a honvédség kijelölt erői vesznek részt. Ezen túlmenően megyénkben az év során folyamatos volt a Frontex vendégtisztek szolgálatellátása, köztük többen szolgálati kutyákkal, mobil hőkamerákkal és egy szlovén helikopterrel. A Visegrádi Négyek országai együttműködésének keretében augusztus hónaptól cseh és szlovák rendőri kontingensek is segítettek az illegális migráció kezelése érdekében tett erőfeszítéseinket, két HRK-n is.

A III. negyedévben a jogszabályi változások alapján 3190 főt kísértünk vissza az IBH-kapukhoz és a tiltott határátlépést elkövetőkön felül ebben a negyedévben a járőrök jelenlétükkel további 5415 fő országunkba bejutását akadályozták meg.

A sikeres műveleti tevékenység következményeként, a **IV. negyedévben** a Kelebia Vasúti Átkelőhelyen ismét megnövekedett a tehervagonokban történő megbújások száma. November 13-ától szükségessé vált a belépő teherszerelvények teljeskörű kutatása, az év utolsó 2 hónapjában több mint 500 főt, egész évben 1079 főt fedtünk fel, akik a legkülönbözőbb módon próbáltak meg vagonokban, tartálykocsikban, szállítmányok között elrejtőzve bejutni hazánk területére.

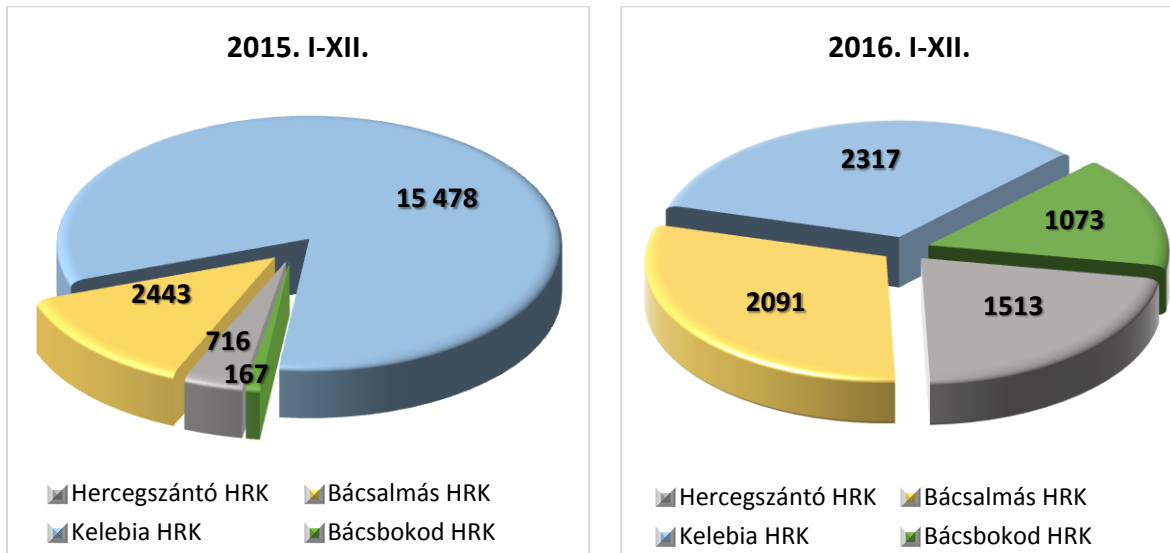

Az embercsempész tevékenység is igen változatos képet mutatott az év folyamán. Januárban főként az alkalmi jellegű embercsempészések voltak jellemzőek, februárra azonban már a szervezett bűnözői csoportok – melyek korábban több hónapja szüneteltették tevékenységüket – ismét aktivizálódtak.

A migráns csoportokat egyre gyakrabban a Szerbiában hosszabb ideje tartózkodó afgán, iraki, pakisztáni szervezők állították össze. A szerb-magyar államhatáron a migránsokkal ugyancsak hasonló nációkhoz tartozó sétáltatók átküldték vagy átvezették magyar területre a csoportokat. A migráns csoportok szállítását jellemzően román és bolgár, ritkábban szerb, alkalmi jelleggel magyar vagy más állampolgárságú elkövetők kísérelték meg elvégezni.

Az év végére a migrációs nyomás a teljes határszakaszunkon megoszlott, e mellett Hercegszántó HRK területén a hódunai–budzsaki–karapancsai részre további erőket kellett összpontosítanunk.

Amíg 2015-ben a tiltott határátlépők 82%-a Kelebia határszakaszán került elfogásra, addig 2016-ban a migránsok mozgása mind a 4 kirendeltségünk határszakaszán szinte kiegyenlítődött.

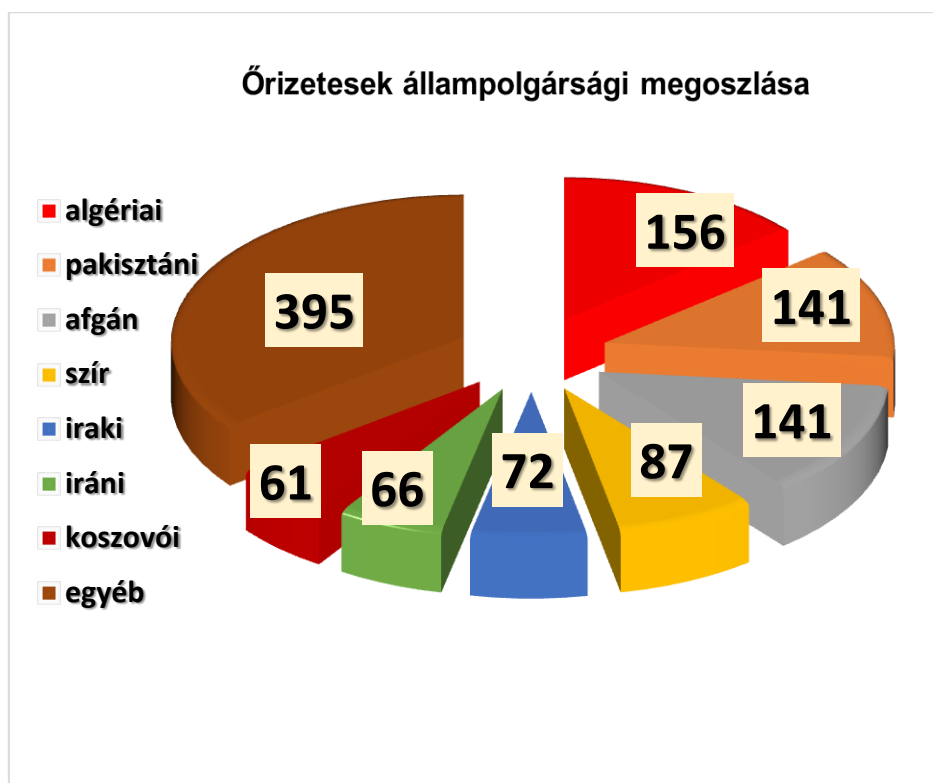
A tavasztól év végéig bekövetkezett kerítés-átvágások áttekintésével jól érzékelhető, hogy a migrációs nyomás hogyan tolódott egyre nyugatabbra, s hogyan oszlott meg végül a teljes határszakaszunkon. Jellemzővé vált, hogy sokszor ugyanannak a csoportnak a belépését több esetben és több helyszínen, akár több napon keresztül is meg kellett akadályozni. Ehhez gyakran szükségessé vált az alkalmazott erők-eszközök gyors átcsoportosítása.

A különböző migrációhoz kapcsolódó jogellenes cselekmények negyedévenkénti megoszlását áttekintve, jól látható, a II. negyedév adatai rendkívül magasak, elkerülhetetlenül központi intézkedéseket tett szükségessé. Az is jól látható, hogy a jogszabályi változások a III. és IV. negyedévben beváltották a hozzájuk fűzött reményeket, kikísértünk és a tranzitóra felé irányítottunk **5301 főt** és április 03-ától mérve, összesen **16 869 fő** Magyarország területére bejutását akadályoztuk meg.

Idegenrendészeti tevékenységünk mutatóiban a határvédelmi intézkedések eredményeként jelentős csökkenés következett be, ugyanakkor kiemelt figyelmet kellett fordítanunk a Tompai Közüti Átkelőhely mellett létrehozott tranzitóna működéséhez szükséges feltételek és az ott folyó munkához szükséges rend és biztonság szavatolására.

A tranzitónába beléptetett migránsok száma hónapról hónapra csökkent. Volt olyan időszak, amikor 150-200 fő várakozott a tranzitóna előtt, ma már a napi 30-50 fő között mozog a számuk.

Az Őrzött Szálláshelyre 2016-ban összesen **1215** főt fogadtunk be. A befogadások számának csökkenésével ellentétesen jelentősen növekedett az őrizetesk ott töltött napjainak átlagszáma, emellett az év második felétől megjelentek a drogfüggőségi problémával küzdő, valamint a provokatív, az őrizet alól magukat mindenáron kivonni akaró őrizetesk, melynek következtében a korábbi évekhez képest a rendkívüli események száma is ugrásszerűen növekedett.

2015. november 29.-étől megkezdte működését Kiskunhalason a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal által, elsőként egy konténer-objektumban létrehozott Menekültügyi Őrzött Befogadó Központ is, amelynek őrzési és kísérési feladatai szintén bennünket

terheltek, s amelynek ellátására ideiglenes szervezeti elemként felállítottunk egy Őr és Kísérőőr Osztályt. Az osztály vezetését, törzs-hivatásos állományát más határrendészeti szerveinktől csoportosítottuk át, felvettünk munkavállalóként **300** fő fegyveres biztonsági őrt, de őrzési és kíséresi feladatokat további **8** megyéből, az elmúlt évben heti váltásokban átrendelt, összesen **984** fő rendőr is ellátott.

A Befogadó Központban – a konténer-objektum melletti időközben felújított épületekbe 2016 áprilisában történt átköltözést követően – **500 fő** őrizetes helyezhető el. Az objektum átlagos feltöltöttsége a költözést követő nyári hónapokban elérte a **98%-ot**, majd az év végére **25-30%-ra** csökkent.

A Menekültügyi Őrzött Befogadó Központ vezetésével rendkívül szoros, a problémákra, eseményekre gyorsan reagáló napi kapcsolat alakult ki, melynek eredményeként és az esetenként szükségessé vált, a Készenléti Rendőrségtől kapott erők támogatásával valamennyi rendkívüli eseményt és konfliktushelyzetet sikeresen kezeltünk.

A tömeges migráció elleni sikeres fellépést sokak összefogása, napi szoros és sokrétű együttműködése biztosította.

A jelenleg is zajló művelet keretében főkapitányságunk állománya és megerősítő erőink a dinamikus változó migrációs helyzet kezelésének összetett feladatrendszerét a **Készenléti Rendőrség** Kelet-magyarországi Határrendészeti Igazgatóságával, **Magyar Honvédség** határszakaszunkra rendelt egységeivel, a **Nemzeti Nyomozó Iroda** Nemzetközi Bűnözés Elleni Főosztályának Szegedi Osztályával, a **TEK 6. számú Irodájával**, a **Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal Dél-alföldi Regionális Igazgatóságával**, az **Alkotmányvédelmi Hivatal Bács-Kiskun Megyei Kirendeltségével**, a **Bács-Kiskun megyében működő Büntetés-végrehajtási Intézetekkel** kiváló együttműködésben hajtja végre, közös munkánkat az együtt gondolkodás, a váratlan feladatokra adott leghatékonyabb megoldások gyors kidolgozása jellemzi.

A közel 113 km-es határszakaszunkon jelentkező feladatrendszer nagyságrendjét jól érzékeltetik a mindennapjainkból keletkezett adatok is.

2016-ban, a megerősítő erőkkel együtt, a határőrizeti feladatrendszer sikeréért határszakaszunkon:

- **353 842** fő teljesített szolgálatot;
- június 29-étől 24 órában migrációs törzs működik;
- **233** fő kutyavezető **2796** órát teljesített kutyájával;

- csapatszolgálati századunk március 10-től egy bevetési csoporttal folyamatosan, teljes létszámával pedig 12 alkalommal teljesített szolgálatot;
- bűnügyi portyaszolgálatot **364 fő 1167** esetben **12 507** órában látott el;
- állományunk migrációval kapcsolatosan **298 940** túlórában dolgozott.

Gazdasági Igazgatóságunk állománya – a tömeges migráció kezeléséből és a szinte egész évben jelen lévő megerősítő erők szolgálatához szükséges feltételek előteremtése érdekében – második éve jelentős mennyiségű többletfeladatokat old meg, példaértékű helytállással.

Naponta 1600 fő szolgálatának feltételeit kell biztosítanunk, amely önmagában jelentős kihívást jelent.

Megvalósult:

- ✓ **28 178 fő** elszállásolásának megszervezése (**196 779** „vendégéjszaka”).
- ✓ **2582 db** gépjármű javítása, ebből **349 db** a megerősítő erők gépjárműve.
- ✓ Megerősítő erők részére folyamatosan biztosított **15** gépjármű **303 448 km** futással.
- ✓ Helyi szervek szükségleteiről benyújtott E-szolgálati jegyek száma **10 400 db**.
- ✓ Bácsalmáson a Határrendészeti Távfelügyeleti Irányító Központ kialakítása.
- ✓ Migrációs Törzs működési feltételeinek folyamatos biztosítása.
- ✓ A határvadász-toborzás és képzés feltételeinek megteremtése.
(88 fő, 17 oktató, 4 tanterem)
- ✓ Az államhatár melletti fejlesztésekkel kapcsolatos feladatrendszerek teljesítése.

Mindemellett azt is hangsúlyoznunk kell, hogy az Ideiglenes Biztonsági Határzár jelentős mértékben megváltoztatta a migránsok és embercsempészek módszereit, mozgási irányait, s ennek következtében a határszakasz, az újonnan létrejött műszaki határzár őrizetére irányuló tevékenység módját, jellemzőit.

Csak néhány változásról, röviden, az IBH létrejötte előtt és után:

<u>Előtt</u>	<u>Után</u>
saját állomány alkalmazása	MH, KR és más Mrfk-k erőivel
átlagosan, nappal 13-14, éjjel 17-19 járőr	átlagosan, napszakonként 800 fő,
tiszti állomány elégséges létszáma	jelentősen leterhelt tiszti állomány
a napi tevékenység irányításához az ügyeletes is	tiszt vagy legalább szolgálati csoportvezető

elegendő	jelenléte szükséges
a napi feladatok végrehajtása jól tervezhető	a kiszélesedett feladatrendszerben fellépő napi problémák gyors beavatkozást igényelnek
az együttműködés kialakult rendben zajlik	az együttműködést a különböző szervezeti és intézkedési kultúrák nehezítik
valószínű irányok és idők klasszikus alkalmazása akár hosszabb időszakokra	a valószínű irányok és nagyságuk szinte naponta változik, a vsz. idő állandósult
döntően „rejtett” szolgálatellátás	az 1. vonalban, az IBH mellett állandó demonstratív jelenlét
terepismerettel, körzetekben önálló tevékenységet folytató járőrállomány	a 2. és 3. vonalban lévő megerősítő erők mellé a HRK terepismeretének helyes területi elosztása kulcsfontosságú feladat
a terep mindenkori állapotának ismerete meghatározó	az új manőverút az év bármely évszakában jól járható
az információgyűjtés rendszere kialakult (a határátlépőktől értékes információk voltak nyerhetők)	a rendszer változik, már a médiáktól nyert információk is befolyásolják a napi erőösszpontosítást (a migránsok már nem érdekeltek az információk átadásában)
a tiltott határátlépések felfedése nem minden esetben történt meg időben	a tiltott határátlépések nyomai (IBH) időben felismerhetők
a napi szolgálatellátás - teljesítése közben- nem igényelt különösebb logisztikai biztosítást	a napi 1600 fő szolgálatteljesítése éjjel-nappal logisztikai feladatokat generál
a szolgálati állatok ellátásának rendje kialakult	más rendőri egységektől érkező kutyák és vezetőik ellátása jelentős feladat
saját eszközök alkalmazása	átcsoportosításokkal nagyszámú eszköz-állomány jön létre
az épületek, helyiségek karbantartásának rendje kialakult	a nagyszámú megerősítő erők napi forgalma jelentősen növeli az amortizációt
a gépkocsik amortizációja kiszámítható	a gépjárművek amortizációja felgyorsult, plusz 550 ezer km 2016-ban (össz. 2 M km)

Az IBH létrehozása óta a technikai, határőrizetet segítő eszközök fejlesztése folyamatos. Az IBH-n összesen **60** darab kaput létesítettünk, a határ mentén **105** olyan magasfigyelőt

telepítettünk, amelyek segítségével hamarabb lehet észlelni a fedett területen az államhatárt megközelítő személyeket.

Az állomány védelme érdekében esőbeállókat (**58**), katonai sátrakat (**103**) állítottunk fel és az ORFK személyi védelmi eszközökkel is felszerelte az állományt.

Októberben befejeződött és a rendkívül nehéz, olykor járhatatlan terepet felváltotta a két szakaszban épült, a reagálóképességet hatékonyabban biztosító manőverút és a Kígyós-főcsatorna miatt **6 db** acélszerkezetes híd létrehozása.

Szinte a manőverúttal egyidőben elkészült a rövidesen kiépülő, felderítést segítő kamera- és védelmi rendszer üzemeltetéséhez szükséges **22 kV-os** közepfeszültségű és **0,4 kV-os** kiefeszültségű elektromos hálózat, és megkezdődött a manőverút másik oldalán egy IBH-hoz hasonló 2. kerítés próbaszakaszának, az ún. Intelligens Jelzőrendszernek a kiépítése **10,3 km** hosszúságban, amely már szabotázs védelemmel is ellátott.

Az új védelmi rendszer távfelügyeleti irányító központja a Bácsalmási Határrendészeti Kirendeltségen épült ki. A védelmi rendszer egyes felderítő és riasztó elemei a még 2015-ben megépült IBH-ra kerültek felszerelésre, így **102 km** hosszan **121** helyszínen **172 db** lézer- és **70 db** hőkamera, mellettük **2-2** reflektor és **2-2** hangszóró, valamint teljes hosszában szabotázhálózat települt.

A jelzések a bácsalmási irányító központba futnak be, ahol a 24 órában szolgálatot teljesítő határrendészeknek módjuk van rövid időn belül megtenni a szükséges intézkedéseket.

Mind ezek a fejlesztések már hosszabb távra garantálják a várhatóan elhúzó migráció Magyarország érdekeinek megfelelő kezelését, határszakaszunk biztonságos őrzését, védelmét.

A fiatal tisztekkel szembeni elvárások, legfontosabb kompetenciák:

- döntési képesség,
- **határozottság,**
- felelősségvállalás,
- együttműködés,
- **kommunikáció,**
- szabálytudat,

- minőségre törekvés,
- önfejlesztés,
- önállóság,
- önbizalom,
- helyzetfelismerő készség,
- **konfliktusmegoldó készség,**
- problémamegoldó képesség,
- **alkalmazkodó képesség,**
- empátia

Az aláhúzással jelzettek esetében fontos lenne az előrelépés, a mai viszonyok között e kompetenciák hiányában nem válhat sikeressé a pályakezdő tiszt.

Kiemelten fontos lenne:

- A szakterületi elméleti képzés mellett a gyakorlatok óraszámának további lehetséges emelése, a mentori rendszer alkalmazásával.
- A parancsnoki munka elemeinek kellő mélységű ismerete, legalább egy alosztályvezetői beosztásra felkészítés megvalósítása.
- A különböző elektronikus rendszerek (Rzs Neo ügyviteli és ügykezelő, Nova-Szeüsz, Posta-Szeüsz, aktuális körözési rendszerek, szolgálatvezénylések, szervezések, stb.) kellő ismerete.